

УДК 376-053.4-056.313:111.852
DOI: 10.31499/2706-6258.1(15).2026.359643

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОРЕКЦІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Анастасія Григорчук, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності А6.01 Спеціальна освіта (Логопедія), Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

ORCID: 0009-0009-2062-6389

E-mail: grigorchuknyu@gmail.com

Анастасія Криворотько, доктор філософії, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

ORCID: 0000-0003-0218-2752

E-mail: kryvorotko.an@gmail.com

Ілона Каракай, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність А6.01 Спеціальна освіта (Логопедія), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

ORCID: 0009-0005-9260-5473

E-mail: ilonka2209@gmail.com

У статті розглядаються наукові погляди щодо особливостей корекційної спрямованості естетичного виховання дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку. Окреслено вплив естетичного виховання на корекцію пізнавальної діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту. Представлено результати дослідження рівнів інтересу до мистецтва, рівня сформованості естетичного смаку, вміння аналізувати художні твори та бачити прекрасне, вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва. В процесі дослідження було використано такі методи, як бесіда та опитування, спостереження та аналіз, методи обробки даних.

***Ключові слова:** естетичне виховання; мистецтво; естетичний смак; дошкільники з інтелектуальними порушеннями; пізнавальна діяльність; корекція.*

EMPIRICAL STUDY OF THE FEATURES OF THE CORRECTIVE DIRECTION OF AESTHETIC EDUCATION OF PRESCHOOL STUDENTS WITH DISORDERS OF INTELLECTUAL DEVELOPMENT

Anastasiia Hryhorchuk, Student of the Second (Master's) Level of Higher Education, Specialty A6.01 Special Education (Speech Therapy), Oles Honchar Dnipro National University.

ORCID: 0009-0009-2062-6389

E-mail: grigorchuknyu@gmail.com

Anastasiia Kryvorotko, Doctor of Philosophy, Docent of the Department of Pedagogy, Preschool and Special Education, Oles Honchar Dnipro National University.

ORCID: 0000-0003-0218-2752

E-mail: kryvorotko.an@gmail.com

ISSN 2706-6258

Пона Karakai, Student of the Second (Master's) Level of Higher Education, Specialty A6.01 Special Education (Speech Therapy), Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University.

ORCID: 0009-0005-9260-5473

E-mail: ilonka2209@gmail.com

The article reveals scientific views on the features of the corrective orientation of aesthetic education of preschoolers with intellectual disabilities. The features of the mental development of preschoolers with intellectual disabilities and their influence on the perception and interpretation of works of artistic activity are highlighted. The purpose of the article is to study the features of the corrective orientation of aesthetic education of preschoolers with intellectual disabilities. Attention is paid to the choice of effective methods and means of their implementation in accordance with the individual and age characteristics of the presented category of children. Levels of assessment of results were developed for each of the methods: high, medium, low.

The purpose of the article was achieved using special techniques and methods, such as storytelling, conversation and questioning, observation and analysis, data processing methods. The influence of aesthetic education on the correction of cognitive activity of preschoolers with intellectual disabilities is appropriately emphasized. The study presents the results of the level of interest in art, the level of formation of aesthetic taste, the ability to analyze works of art and see beauty, the ability to give an artistic and aesthetic assessment to works of art. Effective results were obtained to correct the process of improving the correction of cognitive processes of preschoolers with intellectual disabilities by means of art.

The practical significance of the article is that its materials can be used in the organization and implementation of optional programs in special educational institutions for the aesthetic education of children with intellectual disabilities.

Keywords: *aesthetic education; art; aesthetic taste; preschoolers with intellectual disabilities; cognitive activity; correction.*

З раннього дитинства в нормі у дитини має формуватися власне почуття прекрасного, естетичні смаки та інтереси, здатність розуміти та переживати художньо-естетичні витвори мистецтва. Кожен твір мистецтва виражає певні позитивні чи негативні емоції, думку автора, закладену в об'єкт естетичного сприйняття. В процесі розвитку дитини відбувається і розвиток художнього сприйняття і в подальшому формується естетичний смак та естетична оцінка сприйнятого.

Розвиток пізнавальних процесів дітей з порушеннями інтелекту значно різняться з нормотиповим розвитком дітей. Відповідно у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку спостерігається тенденція домінування процесів, які відповідають за гальмування, а також знижений обсяг сприймання. Такі особливості психічного розвитку призводять до того, що діти з інтелектуальними порушеннями, сприймають навколишнє середовище хаотично, вони не мають можливості встановити чіткий зв'язок між істотними властивостями та виокремити головні ознаки від другорядних. Більшість не мають змоги зосередитись на чомусь одному, легко переключаються з одного виду діяльності на інший, не мають концентрації. О. В. Биковська звертає увагу на те, що для даної категорії дітей характерні порушення процесів запам'ятовування, їм важко заучувати та пригадувати вже вивчений матеріал. Мислення даної категорії дітей має низький рівень узагальнення, абстрагування, відсутність здібностей до аналітично-синтетичних розумових дій, неспроможності актуалізувати знання під час виконання аналогічних завдань [1].

Відзначимо, що особливості уваги, пам'яті, мислення дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку значно впливають на сприйняття та інтерпретацію творів мистецької діяльності. Дана категорія дітей неспроможна повноцінно сформувати на основі власного чуттєвого досвіду адекватного уявлення про дійсність внаслідок чого вони отримують неповне та спотворене розуміння

навколишнього світу. До того ж корекція порушень інтелектуального розвитку є більш ефективною в ранньому віці, оскільки мозок дитини має високу пластичність, тобто здатність до змін та адаптації. Раннє втручання значно покращує корекцію пізнавальної діяльності дошкільників з інтелектуальними порушеннями, що позитивно впливає на їхній розумовий розвиток і в шкільному віці.

Як відомо, діагностика має велике значення для визначення прогалин та побудови правильного корекційного маршруту в навчальному процесі, вдосконалюючи при цьому процеси навчання, виховання та розвитку дітей. В даний час аналіз та відстеження динаміки результатів знань, умінь і навичок, отриманих в процесі освітньої діяльності дошкільників з інтелектуальними порушеннями має велике значення, оскільки це дає можливість скласти правильну індивідуальну програму розвитку дитини на подальше навчання. Моніторинг результатів знань та рівня естетичного виховання дітей з порушеннями інтелекту дає можливість відстежити процес корекції елементів пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери. Питання виховання та розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями гостро постає в суспільстві та не втрачає своєї актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор; виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується авторська стаття. Проблемою корекційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями за допомогою естетичного виховання опікувався ряд українських психологів та дефектологів, таких як І. В. Бабій, О. В. Гаяш, І. В. Дмитрієва, С. П. Миронова, В. М. Синьов. Зазначимо, що у низці науково-методичних дослідженнях розглядається корекційно-компенсаторний та психотерапевтичний вплив естетичного виховання на пізнавальний розвиток дітей з інтелектуальними порушеннями розвитку: А. О. Афанасьєва, І. В. Бабій, О. М. Вержиховська, І. В. Войтюк, В. А. Гладуш, І. В. Дмитрієва, Г. В. Ковальова, Ю. М. Косенко, В. М. Синьов. Проте даний підхід розглядався в основному в межах шкільного віку дітей з інтелектуальними порушеннями. Таким чином, постає питання необхідності обґрунтування даного підходу до корекції пізнавальної діяльності дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку шляхом естетичного виховання.

Метою нашої статті є емпіричне дослідження рівня інтересу до мистецтва, рівня сформованості естетичного смаку, вміння аналізувати художні твори та бачити прекрасне, вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтв у дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку.

Дослідження проводилось на базі Комунального закладу освіти «Спеціальна школа «ШАНС» Дніпровської обласної ради. Нами було продіагностовано 10 дітей 4-5 років з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня.

Для досягнення мети нашої статті було окреслено наступні завдання:

1. Визначити рівень сформованості естетичного смаку дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку;
2. Виявити вміння бачити прекрасне та аналізувати художні твори;
3. Визначити вміння дошкільників з інтелектуальними порушеннями давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва;
4. Визначити рівень творчої уяви та художньо-образного мислення;
5. Виявити зацікавленість до творів мистецтва дітей-дошкільників з інтелектуальними порушеннями.

Для вирішення поставлених завдань використовувались методи дослідження, а саме розповідь, бесіда, опитування, спостереження та аналіз, методи обробки даних,

такі як розрахунок відсоткових показників, візуалізація, узагальнення та систематизація отриманих даних.

З метою виявлення рівня сформованості естетичного смаку, вмінь аналізувати художні твори та бачити прекрасне, вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтв було адаптовано три методики К. Б. Головенько [2], до пізнавальних процесів та сприймання інформації дітьми дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями. Було змінено структуру проведення методики, адаптовано матеріали, додано допоміжні запитання для кращого розуміння задуму та концентрації уваги на деталях, замінено об'єкти аналізування творів мистецтва на більш простіші для сприймання дітьми даної категорії.

В стандартній методиці №1 К. Б. Головенько для виявлення рівня зацікавленості дітей у спілкуванні з творами мистецтва запропонували дати порівняльно-оціночну характеристику речам.

Враховуючи особливості пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту за основу глиняної та фабричної іграшки було взято персонаж риби (див. рис. 1 та 2), який мав невелику кількість деталей, адже дана категорія дітей неспроможна сприймати маленькі і деталізовані предмети.

Рис. 1. – Глиняна іграшка-рибка

Рис. 2. – Фабрична іграшка-рибка

Методика була проведена у форматі гри-опитування, оскільки так діти краще сприймають завдання і залучаються до процесу заняття. Також було задано такі питання:

1. Якого кольору іграшки?
2. З якого матеріалу зроблені іграшки?
3. Яка іграшка найбільше подобається?
4. Чому подобається саме ця іграшка?
5. Яку іграшку хотіли б мати?
6. Яку іграшку обрали б для гри з друзями?
7. Яка іграшка для тебе яскравіша та незвична?

Також було розроблено та визначено рівні та характеристику, за якими відбувалося оцінювання результатів.

Високий рівень – з ентузіазмом та зацікавленістю обирає народну глиняну іграшку; дитина активно цікавиться творами мистецтва, виявляє бажання взаємодіяти з ними; прагне до обговорення, задаючи нові питання; виконує завдання з власної

ініціативи; виражає позитивні емоції, задоволення від взаємодії з різними творами мистецтва; демонструє емоційне залучення та співпереживання;

Середній рівень – неохоче обирає народну глиняну іграшку або неохоче обирає фабричну іграшку; проявляє відносно помірний інтерес до творів мистецтва; бере участь в занятті та у взаємодії за допомогою додаткової стимуляції; виконує основні завдання, під час додаткових починає проявлятися відволікання; демонструє менш виражені позитивні емоції, не завжди спостерігається емоційне залучення;

Низький рівень – обирає звичайну фабричну іграшку або зовсім не обирає іграшки; не проявляє інтерес або спостерігається мала залученість до творів мистецтва; байдужа до більшості мистецьких обговорень; виконує завдання тільки під постійним контролем та відповідними вказівками від педагога, часто відволікається; проявляє небажання взаємодіяти; дитина виражає мінімальні емоційні прояви або спостерігається їхня відсутність взагалі; не проявляє зацікавленості.

Результати за методикою №1 для дошкільників з порушеннями інтелекту представлені на рисунку 3.

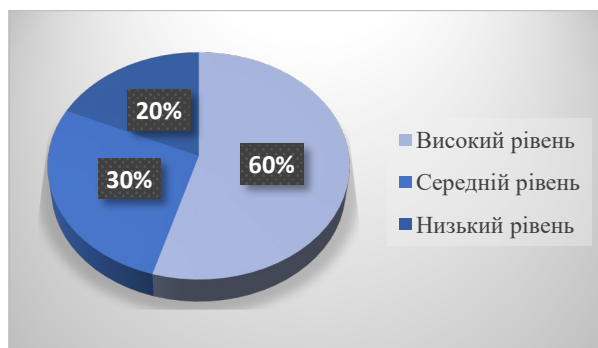

Рис. 3. – Рівень зацікавленості дошкільників з порушеннями інтелекту у спілкуванні з мистецтвом

Аналіз отриманих відповідей на запитання після проведення методики №1 показав, що дошкільникам з порушеннями інтелектуального розвитку подобаються твори мистецтва, вони зацікавлені у спілкуванні з ними, ініціативно проявили зацікавленість до іграшки з глини (60%), що свідчить про високий рівень зацікавленості дітей у спілкуванні з мистецькими витворами.

Найявні результати засвідчили, що є діти, які мають середній рівень (30%) – неохоче обирали фабричну іграшку, брали участь в занятті, відповідали на основні запитання, під час додаткових починали проявлятися відволікання, взаємодія відбувалась за допомогою додаткової стимуляції. Знадобився мотиваційний момент – олівці. За кожне виконане завдання в процесі завдання діти отримували олівці, якими потім змогли розфарбувати надану розмальовку-рибку.

Обробка даних показала, що є діти дошкільного віку з порушеннями інтелекту, які мають низький рівень (10%) зацікавленості мистецтвом. Це проявилось в тому, що дана частина дітей зовсім не обрали іграшки, не проявили інтерес до творів мистецтва, байдуже поставились до обговорень, часто відволікались. Для виконання завдань потребували контролю і допоміжних вказівок дорослого. Також була дитина, яка взагалі не взяла участі в занятті.

Для визначення вміння аналізувати художні твори та бачити прекрасне, а також рівня естетичного смаку дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку було використано методику №2 К. Б. Головенько. В ході методики пропонувалось розповідь про зміст картини, бесіда про зміст та засоби виразності, а також самостійні розповіді

дітей про картину [2]. В першочерговому варіанті пропонувався аналіз за картиною художника В. Васнецова «Зимовий сон», яка містить багато намальованих дрібних деталей білого кольору. Такий варіант картини дуже погано сприймався дітьми з інтелектуальними порушеннями внаслідок їхньої порушеної пізнавальної діяльності та не давав їм можливість зробити аналіз та виділити конкретні зображені фігури. Об'єкт аналізу був змінений на картину української художниці Ольги Дарчук «Букет троянд у вазі» (див. рис. 4).

Рис. 4. – Картина Ольги Дарчук «Букет троянд у вазі»

Спираючись на особливості вищих психічних функцій дітей дошкільного віку з порушеним інтелектом було змінено та додано запитання до опитування задля детального ознайомлення дітей з об'єктом аналізу та розуміння змісту картини. Видозмінений список включав наступні запитання:

1. Чи сподобалась вам картина?
2. Що зображено на цій картині?
3. Якого кольору квіти на картині?
4. Якого кольору листочки?
5. В чому стоять квіти на картині?
6. Якого кольору ваза для квітів?
7. Що найбільше запам'яталось/вразило в картині?
8. Про що ви подумали, коли дивилися на картину?
9. Як ми можемо передати ще красу квітів?
10. Що головного виділяє художниця в картині?

До методики також були розроблені три рівні оцінювання результатів дошкільників з порушеним інтелектом вміння аналізувати художні твори, бачити прекрасне, а також визначення рівня естетичного смаку.

Високий рівень – детально описує художню картину, виділяючи основні об'єкти, елементи, кольори; здатна самостійно розказати, що зображено на картині; виражає захоплення від огляду картини; може аргументувати свої вподобання/не вподобання; виявляє великий інтерес;

Середній рівень – має деякі труднощі з описуванням художнього твору, виділяє основні об'єкти, елементи, кольори з допомогою навідних запитань; важко самостійно вести розповідь про те, що зображено на картині; не виявляє захоплення, спостерігається часткова зацікавленість; з допоміжними запитаннями може розказати що сподобалось в творі мистецтва, а що ні; виявляє помірний інтерес;

Низький рівень – має складнощі з описуванням художнього твору, не може виділити основні елементи, кольори навіть із навідними запитаннями, використовує

обмежений набір слів; демонструє слабо виражені емоції або взагалі вони відсутні; не може розказати про власні естетичні вподобання і навпаки; часто відволікається, не виявляє інтересу до картини.

Аналізуючи заняття за методикою № 2 (див. рисунок 5) виявилось, що тільки 10% вихованців мають високий рівень. Більшість дітей (70%) мають середній рівень, оскільки мають деякі труднощі з описуванням художнього твору, виділяють основні елементи та кольори з допомогою навідних запитань, не виявляють захоплення, спостерігається часткова зацікавленість. За допомогою допоміжних запитань можуть розказати що сподобалось в творі мистецтва, а що ні, а також виявляють частковий інтерес.

Решта вихованців (20%) мають низький рівень вміння аналізувати художні твори, бачити прекрасне, а також рівень естетичного смаку. Про це свідчить неспроможність виділити основні елементи, кольори навіть із навідними запитаннями, емоції взагалі відсутні. Не можуть розказати про свої естетичне вподобання.

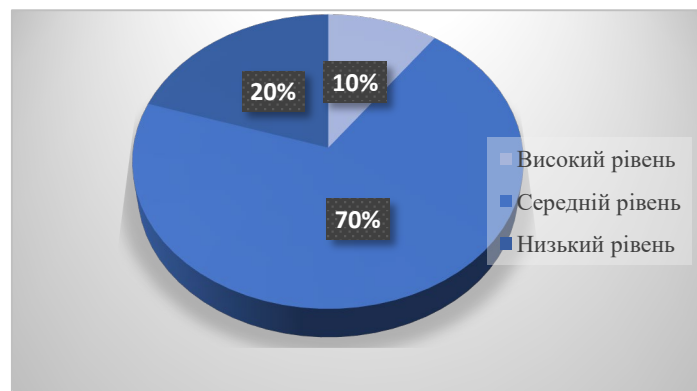

Рис. 5. – Рівень вміння аналізувати художні твори, бачити прекрасне, рівень естетичного смаку дошкільників з порушеннями інтелекту

З метою з'ясування рівня вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва дошкільниками з порушеннями інтелектуального розвитку було адаптовано методику № 3 К. Б. Головенько. Було запропоновано придумати назву до декоративної дерев'яної дошки, розписаної петриківським розписом української майстрині Н. Статива-Жарко (див. рис. 6).

Рис. 6. – Декоративна дерев'яна дошка Н. Статива-Жарко

Було проведено заняття з дітьми дошкільного віку з порушеннями інтелекту та створено петриківський розпис власноруч. В ході роботи дошкільники з порушеннями інтелекту детально дізналися про зміст дошки, зображені об'єкти та придумали назву до твору мистецтва за допомогою навідних запитань:

1. Хто зображений на дошці?
2. Які ще об'єкти представила авторка?
3. Які кольори використала майстриня?
4. На дошці зображена реальна птаха? Чи існує вона в реальному світі?
5. Яку назву можна дати цій дерев'яній дошці?

Для визначення рівня вміння дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва були розроблені наступні критерії.

Високий рівень – назва до дошки придумана оригінально, цікаво, представлено декілька назв (наприклад: «Чарівна птаха», «Казковий світ», «Жар-птиця»); дитина здатна описувати твір мистецтва, виділяти основні характеристики; аргументувати назву до дошки; пропонує нові ідеї; самостійно працює над завданням, створюючи петриківський розпис;

Середній рівень – придумана назва є стереотипною та складається з одного слова, складнощі з придумуванням більше двох назв, потрібні допоміжні запитання (наприклад: «Птаха», «Квіти», «Дошка»); труднощі із виділенням основних об'єктів; потрібна часткова допомога із створенням петриківського розпису;

Низький рівень – не може придумати і надати приклади назв, навіть із навідними запитаннями; не виділяє основні характеристики; обмежується простими висловлюваннями «подобається/не подобається»; працює лише під контролем педагога і тільки з допомогою може створити петриківський розпис.

Результати за методикою №3 для дошкільників з порушеннями інтелекту представлені на рисунку 7.

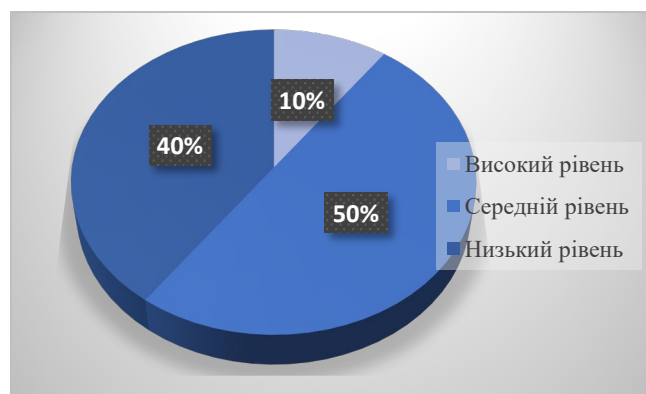

Рис. 7. – Рівень вміння дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва

Проаналізувавши отримані відповіді можна засвідчити, що 50% дітей з порушеннями інтелекту мають середній рівень вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтва. Про це свідчать такі відповіді, як «Птаха», «Квітки», «Дошка», «Червоний», «Казка». Назву «Жар-птиця» діти придумали за рахунок допоміжних питань дорослого. Дітям було важко виділити основні зображені об'єкти, а також під час створення петриківського розпису дітям знадобилась допомога у виборі кольорів, розташуванні малюнка на аркуші.

Досить значна кількість дітей мають низький рівень (40%). Вони не змогли придумати навіть одну назву до декоративної дошки та не виділили основні характеристики. Петриківський розпис було створено практично самим дорослим. Високий рівень притаманний значно маленькій кількості дітей (10%) – була придумана одна оригінальна назва «Червона пташка». Також дитина аргументувала свій вибір «Там зображена пташка і вона червоного кольору» та самостійно створила петриківський розпис.

Отже, в ході проведення дослідження та аналізу отриманих даних було визначено, що дошкільники з інтелектуальними порушеннями мають високий рівень зацікавленості мистецтвом та середні рівні щодо сформованості естетичного смаку, вміння аналізувати художні твори та бачити прекрасне, вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтв. Діти активно цікавились творами мистецтва, виявляли частково бажання взаємодіяти з ними. Спостерігалися деякі труднощі з описуванням художніх творів, особливо там, де потрібно було виділити основні елементи та кольори, але діти включались в роботу з допомогою навідних запитань. Їм важко самостійно розповісти, що зображено на об'єктах мистецтва, що і визначило середній рівень.

Здобуті нами дані емпіричного дослідження, дозволяють зробити висновок, що естетичне виховання є ефективним та комплексним підходом для навчання, виховання та корекції пізнавальних процесів дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку. Педагогічний вплив на особистість дітей в процесі естетичного виховання виявляється особливо інтенсивним тому, що сам матеріал, пропонований дітям, викликає у них безпосередній інтерес; організаційні форми, методичні засоби дозволяють внести елементи цікавості, наочності; образність матеріалу змушує працювати увагу та задіювати додаткові когнітивні процеси такі, як увага, мислення, пам'ять. Під впливом виховного процесу у дітей розвивається здатність відчувати і цінувати прекрасне, і багато хто з них опановує елементи художньої творчості. Естетичне виховання не тільки сприяє зацікавленості до мистецтва, але і поліпшує естетичний смак, вміння аналізувати художні твори та бачити прекрасне, вміння давати художньо-естетичну оцінку творам мистецтв.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо в розробці та впровадженні факультативних програм в заклади спеціальної освіти з естетичного виховання для дітей з інтелектуальними порушеннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биковська О. В. Особливості пізнавальної діяльності учнів з інтелектуальними порушеннями. *Електронний науково-методичний журнал «Житомирщина педагогічна»*. 2020. Вип. 1. URL: https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2020/03/15_%D0%91%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81_%D0%BA%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_88_..2020.pdf (дата звернення: 15.09.2025).
2. Головенько К. Б. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами мистецтва : дипломна робота; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2020. 77 с.

REFERENCES

1. Bykovska O. V. (2020) Osoblyvosti piznavalnoi diialnosti uchniv z intelektualnymy porushenniamy. *Elektronnyi naukovo-metodychnyi zhurnal «Zhytomyrshchyna pedahohichna»*. Vyp 1. URL: https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2020/03/15_%D0%91%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81_%D0%BA%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_88_..2020.pdf (дата звернення: 15.09.2025).

2. Holovenko K. B. (2020) Estetychne vykhovannia ditei doshkilnoho viku zasobamy mystetstva : dyploмна робота; Vinnytskyi derzh. ped. un-t imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Vinnytsia. 77 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 06.03.2026 р.

Прийнята до друку 24.03.2026 р.

Опубліковано 02.04.2026 р.